

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Migrationsöverdomstolen
Avdelning 1

DOM

2014-03-17
Meddelad i Stockholm

Mål nr UM 2504-13

KLAGANDE

1.	71
2.	77
3.	99
4.	05

Ombud:

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs, migrationsdomstolen, dom
den 15 mars 2013 i mål nr UM 7150-12
(Migrationsverkets ärende nr m.fl.)

SAKEN

Uppehållstillstånd

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Migrationsverket beviljade den 1 december 2011 permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716), efter att han ansökt om asyl till följd av en hotbild i hemlandet. Av beslutet framgår att inte gjort sannolikt att det vid ett återvändande finns en individuell hotbild mot honom, varför han inte var att anse som flykting eller skyddsbehövande. Beslutet att bevilja honom uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter motiverades med stöd av Migrationsverkets rättsliga ställningstagande, RCI 05/2010. I ställningstagandet uttalas bl.a. att det med hänsyn till det instabila säkerhetsläget och den synnerligen dåliga humanitära situationen på Gazaremsan – särskilt rörande barn – för närvarande får anses stötande att ur ett humanitärt perspektiv återsända barn dit, varför det torde finnas goda förutsättningar att i asylärenden som rör barn efter en sammantagen bedömning bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen.

Den 24 februari 2012 ansökte föräldrar och samt deras barn och (nedan familjen) om uppehålls- och arbetstillstånd på grund av anknytning till sonen respektive brodern. Migrationsverket beslutade den 31 augusti 2012 att avslå ansökningarna. Som skäl för besluten anförde verket i huvudsak följande. Eftersom bodde tillsammans med familjen fram till oktober 2011 då han reste till Sverige får det särskilda beroendeförhållandet mellan honom och hans familj anses ha funnits fram till 2011, men ha brutits då han kom till Sverige. Även om ett särskilt beroendeförhållande skulle anses finnas har en förälder inte en ovillkorlig rätt att erhålla uppehållstillstånd på grund av anknytning till barnet. Av förarbetsuttalanden framgår att barnet ska återförenas med föräldrarna och inte tvärtom. Därmed saknas förutsättningar för att bevilja uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen. Vad avser familjens situation i hemlandet bor de tillsammans i en bostad och maken arbetar. Det har inte framkommit

föräldrar skickade honom till Sverige eftersom de upplevde en hotsituation mot honom på grund av en hedersrelaterad konflikt med grannarna. Detta förklarar till viss del deras val att sända sin son till Sverige. Av utredningen i målet framgår dock att flykten till Sverige var välplanerad och att [REDACTED] reste tillsammans med sin kusin för att sedan möta upp farbrodern i Sverige. Det särskilda beroendeförhållandet som funnits i hemlandet får därför anses brutet mot bakgrund av att föräldrarna frivilligt

skickade sonen till Sverige för att bo tillsammans med släktingar. Det har inte gjorts sannolikt att det i dag finns ett sådant beroendeförhållande som gör att de svårligen kan leva åtskilda. I fråga om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen anförde domstolen bl.a. följande. Det har inte framkommit omständigheter som gör att familjens situation i hemlandet framstår som särskilt utsatt och det är inte visat annat än att [ ] har en fungerande situation i Sverige. Omständigheten att [ ] bor i ett annat land än föräldrarna och syskonen är visserligen ömmande men inte udda i den bemärkelsen som avses i bestämmelsen.

YRKANDEN M.M.

1. Familjen

Familjen [ ] överklagar migrationsdomstolens dom och yrkar att de beviljas permanent uppehållstillstånd. Till stöd för överklagandet anför de bl.a. följande.

[ ] lider fortfarande av koncentrationssvårigheter och har genomgått en personlighetsförändring på grund av djup besvikelse och skuldkänslor över att familjen inte beviljats uppehållstillstånd. Det förhållandet att flykten till Sverige var välplanerad är snarare bevis för att familjen var angelägen om att sonen skulle ta sig till Sverige utan alltför stora risker. Hotbilden mot familjen var allvarlig samtidigt som riskerna med att sända iväg ett barn på en lång illegal resa är stora. Därav familjens engagemang för att säkerställa en trygg resväg. Omständigheterna visar att det särskilda beroendeförhållandet inte brutits när sonen lämnade hemlandet, utan att flykten var nödvändig för att upprätthålla en nära relation.

I fråga om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen var den humanitära situationen för familjen i hemlandet tillräcklig för att bevilja [ ] ett permanent uppehållstillstånd.

Nu har familjen tvingats flytta på grund av hot. har inte kvar arbetet vid universitetet, lider av ohälsa och barnen går inte i skolan. Med hänsyn till principen om barnets bästa är det inte rimligt att sonen återvänder till Gaza för att återförenas med familjen där.

2. Migrationsverket

Migrationsverket bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. För det fall varit skyddsbehövande hade prövningen av familjens ärende gjorts enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen. Av förarbetsuttalanden till den bestämmelsen följer att i fråga om barn som beviljats uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl ska återförening ske i det land där den största delen av familjen lagligen vistas, eftersom det i sådant fall inte föreligger något skyddsbehov för barnet.

Familjens ärende prövas därför enligt bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen som förutsätter att det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna. Av praxis framgår att för att föräldrarnas agerande inte ska anses innebära att det särskilda beroendeförhållandet upphört måste situationen ha varit så akut och allvarlig att den i sig förklarar agerandet (se MIG 2008:33).

Sonens flykt var välplanerad och i Sverige togs han emot av nära släktingar. I dag är 17 år, dvs. nästan vuxen. Inget tyder på att familjens situation i Gaza är särskilt utsatt i jämförelse med andra familjer i området. Av utredningsmaterialet framgår i stället att familjen mår bra och att orsaken till den uppgivna hotbilden är löst. Omständigheterna kring situation är inte sådana att de i sig kan förklara föräldrarnas agerande på ett sådant sätt att deras handlande inte inneburit att det särskilda beroendeförhållandet brutits. Bedömningen av situationen på Gaza enligt Migrationsverkets rättsliga ställningstagande, RCI 05/2010, är alltjämt gällande. Härvid får även den omständigheten att snart fyller 18 år beaktas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

1. Frågor i målet

Migrationsöverdomstolen har att pröva förutsättningarna för att bevilja familjen uppehållstillstånd på grund av anknytning till

Frågan är om föräldrars beslut att skicka iväg honom för att söka skydd i Sverige på grund av hans situation i hemlandet innebär att det särskilda beroendeförhållandet mellan familjemedlemmarna har brutits och även om det i övrigt föreligger synnerliga skäl för att bevilja familjen uppehållstillstånd.

2. Lagstiftning m.m.

2.1. Anknytning till flykting eller annan skyddsbehövande

Uppehållstillstånd ska, med vissa i 5 kap. 17–17 b §§ utlänningslagen angivna undantag, ges till en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten (5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen).

Bestämmelsen infördes i samband med genomförandet av rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening. Med anledning av framförda synpunkter på att även barn som beviljats uppehållstillstånd av humanitära skäl ska ha rätt att återförenas med sina föräldrar i Sverige uttalade regeringen följande i förarbetena. Utgångspunkten att det är till barnets bästa att leva tillsammans med sina föräldrar och att bestämmelserna därför ska vara sådana att återföreningen mellan barn och förälder ska underlättas. Barn som beviljats flyktingstatus eller uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt ska ha rätt till familjeåterförening. Grunden för att ensamkommande barn i dag beviljas permanent uppehålls-

tillstånd enligt bestämmelsen om humanitära skäl är i de flesta fall att barnets föräldrar inte kan spåras. Om föräldrarna i ett sådant fall ansöker om att få återförenas med sitt barn i Sverige ska en individuell prövning göras. Eftersom det i dessa fall inte föreligger något skyddsbehov för barnet i utlänningslagens mening bör utgångspunkten vid den individuella prövningen vara att återföreningen ska ske i det land där den största delen av familjen lagligen vistas. Prövningen ska dock göras utifrån vad som är bäst för barnet. (Prop. 2005/06:72 s. 46.)

2.2. Hushållsgemenskap – särskilt beroendeförhållande

Uppehållstillstånd får enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen, om inte annat anges i 17 § andra stycket, ges till en utlänning som på något annat sätt än som avses i 3 § i samma kapitel eller i denna paragraf är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett *särskilt beroendeförhållande* mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet.

I förarbetsuttalanden till den aktuella bestämmelsen och motsvarande bestämmelse i 1989 års utlänningslag anges bl.a. följande om det särskilda beroendeförhållandet. Gemensamt för de släktingar som kan komma i fråga för uppehållstillstånd på grund av tidigare hushållsgemenskap måste vara att det också finns någon form av beroendeförhållande, som gör det svårt för släktingarna att leva åtskilda. Det innebär att det måste krävas att de levt i samma hushåll omedelbart före den härvarandes avflyttning till Sverige och att ansökan om familjeåterförening görs relativt snart efter det att den härvarande bosatt sig här. Även andra faktorer såsom släktskapet, sökandens civilstånd och sökandens ålder kan vägas in i bedömningen av om ett särskilt beroendeförhållande finns. (Prop. 1996/97:25 s. 113 och prop. 2004/05:170 s. 181.)

Av förarbetena framgår även bl.a. följande om utformningen av reglerna för anhöriginvandring. Rätten till familjeåterförening bör utformas som en principiell rätt, dvs. att uppehållstillstånd får beviljas för anhöriga i kärnfamiljen. Härvid betonas att det kan föreligga en rad undantags-situationer där det trots att det är fråga om medlemmar av kärnfamiljen inte alltid är rimligt att tillstånd beviljas. Ett exempel på en sådan situation är att förhållandena är sådana att familjeåterföreningen med fördel kan ske i ett annat land, där en majoritet av familjemedlemmarna finns och dit den härvarande har möjlighet att flytta. (Prop. 1996/97:25 s. 111 f.)

2.3. Synnerliga skäl för uppehållstillstånd – särskild anknytning

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd beviljas en utlänning som på annat sätt har särskild anknytning till Sverige (5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen).

Bestämmelsen ska enligt förarbetena tillämpas som ventil i varierande situationer när uppehållstillstånd inte kan ges på någon annan grund. Genom kravet på synnerliga skäl framgår att bestämmelsen är av undantagskaraktär samt att det ska röra sig om ömmande och udda situationer. (Prop. 2004/05:170 s. 183 f. och 277.)

2.4. Barnets bästa

I fall som rör ett barn ska särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver (1 kap. 10 § utlänningslagen).

I förarbetsuttalanden till bestämmelsen anges bl.a. följande. En självklarhet är att för barn liksom beträffande vuxna noga utreda varje påstående om risk för förföljelse eller andra omständigheter som ger behov av skydd i Sverige. När detta inte är fallet bör huvudinriktningen i arbetet med de barn som kommer ensamma vara att vidta alla de åtgärder som är möjliga för att

barnen så snabbt som möjligt ska kunna återförenas med sina föräldrar i hemlandet. (Prop. 1996/97:25 s. 250.)

3. Rättsliga avgöranden

Migrationsöverdomstolen har i avgörandet MIG 2008:33 uttalat sig om kravet på ett särskilt beroendeförhållande. Enligt domstolen finns det i allmänhet ett mycket starkt beroendeförhållande mellan en mor och ett barn, i synnerhet när fråga är om ett barn i låg ålder. Det får dock krävas att ett beroendeförhållande, i den mening som avses i bestämmelsen, verkar åt två håll. I målet var omständigheterna sådana att modern uttryckligen hade medgett att hennes son fick bosätta sig hos fadern i Sverige. Migrationsöverdomstolen konstaterade att det inte framkommit några bärande omständigheter som förklarade varför modern valt att sända sonen till Sverige och leva åtskild från honom under två års tid, varför det särskilda beroendeförhållandet därmed fick anses ha upphört genom moderns eget agerande. Vid en prövning enligt 5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen ansåg Migrationsöverdomstolen dock vid en samlad bedömning och särskilt med beaktande av barnets låga ålder, hans faktiska anknytning till Sverige och hans behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna att det förelåg sådana ömmande och udda omständigheter som utgjorde synnerliga skäl för att bevilja modern uppehållstillstånd i Sverige.

Härutöver har Utlänningsnämnden i tre separata avgöranden UN 411--413-01 prövat motsvarande situation i fråga om föräldrar och medsökande barn som ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till deras i Sverige bosatta minderåriga barn respektive syskon. I två av målen hade barnet beviljats permanent uppehållstillstånd av humanitära skäl. Nämnden fann i avgörandet UN 411-01 att kravet på hushållsgemenskap omedelbart före barnets bosättning i Sverige inte var uppfyllt. Med hänsyn till barnets anknytning till Sverige, den osäkra situation i hemlandet (Afghanistan) samt övriga svårigheter som innebar att en familjeåterförening rimligen inte kunde ske i hemlandet beviljades familjen dock permanent uppehållstillstånd med

stöd av den tidigare motsvarigheten till bestämmelsen i 5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen. I de båda andra avgörandena ansåg Utlänningsnämnden att förutsättningarna för att tillämpa den tidigare motsvarigheten till bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen var uppfyllda. I avgörandet UN 412-01 beviljade nämnden familjen uppehållstillstånd i Sverige med stöd av den bestämmelsen eftersom situationen i hemlandet (Irak) var sådan att det generellt sett inte kunde krävas att en minderårig återvände dit för att återförenas med sin familj. Nämnden kom däremot till motsatt slut i avgörandet UN 413-01 och ansåg, med beaktande av den allmänna situationen och barnets egen situation i hemlandet (norra Irak), anknytningen till Sverige samt barnets bästa, att återförening kunde ske i hemlandet. Uppehållstillstånd kunde därför inte beviljas med stöd av denna tillståndsgrund.

4. Migrationsöverdomstolens bedömning

4.1. Anknytning till flykting eller annan skyddsbehövande

Migrationsöverdomstolen konstaterar att beviljades permanent uppehållstillstånd som ensamkommande barn på grund av synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen. Vid prövningen av de asylskäl som han åberopat ansågs det inte föreligga förutsättningar för att bevilja honom uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande. Bestämmelsen i 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen, som reglerar en närmast ovillkorlig rätt till uppehållstillstånd för en förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, är därför inte tillämplig i målet.

4.2. Hushållsgemenskap – särskilt beroendeförhållande

Frågan om uppehållstillstånd för en förälder som tidigare bott tillsammans med ett barn, som numera är bosatt i Sverige, regleras i första hand genom bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen (jfr

MIG 2008:33). Samma bestämmelse gäller även för ett syskon till barnet (jfr MIG 2007:1). Förutsättningarna för att uppehållstillstånd ska beviljas med stöd av denna bestämmelse är att det är fråga om nära anhöriga som ingått i samma hushåll och att det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet. Bestämmelsens tillämpningsområde är inte avgränsat till en viss krets av anhöriga.

En förälder har emellertid inte en ovillkorlig rätt att bosätta sig i Sverige tillsammans med sitt minderåriga barn. Utgångspunkten är i stället att barnet ska återförenas med sina föräldrar och inte tvärtom. Såsom framgår av de förarbetsuttalanden som redovisats ovan ska, för det fall ett skyddsbehov inte finns, arbetet med att främja en familjeåterförening inriktas på hemlandet eller det land där barnets familj vistas.

Det är ostridigt i målet att [ ] och hans familj har levt i hushållsgemenskap i hemlandet samt att ansökan om familjeåterförening getts in relativt snart efter det att [ ] bosatt sig här. Det är likaså klarlagt att det har funnits ett särskilt beroendeförhållande mellan familjemedlemmarna i hemlandet.

Frågan är då om detta beroendeförhållande fortfarande består. Vid denna bedömning beaktar Migrationsöverdomstolen följande omständigheter.

[ ] lämnade Gaza och ansökte om asyl i Sverige i oktober 2011. Vid denna tidpunkt var han 15 år. Enligt lämnade uppgifter arrangerade hans föräldrar en resa till Sverige för honom på grund av en hotsituation med anledning av en hedersrelaterad konflikt med familjens grannar. Resan var välplanerad. [ ] reste tillsammans med sin kusin och togs om hand av farbrodern i Sverige. Han har under hela tiden upprätthållit en regelbunden kontakt med familjen i hemlandet. [ ] har nu fyllt 17 år. Han har en god man och bor tillsammans med farbrodern och dennes familj samt har en fungerande skolgång. Han har framhållit att hans psykiska mående är beroende av möjligheten att återförenas med föräldrarna och syskonen.

En utgångspunkt för Migrationsöverdomstolen är att det i allmänhet finns ett mycket starkt beroendeförhållande mellan föräldrar och deras barn när de levt i hushållsgemenskap. Beroendeförhållandets styrka måste dock i allmänhet anses beroende av barnets ålder och därmed anses starkare beträffande yngre barn.

Migrationsdomstolen har i det nu överklagande avgörandet anfört att den omständigheten att föräldrar upplevde en hotsituation mot sonen i hemlandet till viss del förklarar deras val att skicka honom till Sverige. Mot bakgrund av att resan var välplanerad och att han togs emot av släkt i Sverige kom migrationsdomstolen emellertid till slutsatsen att det särskilda beroendeförhållandet som funnits i hemlandet fick anses brutet på grund av att föräldrarna frivilligt skickat iväg sin son till Sverige för att bo tillsammans med släktingar.

Migrationsöverdomstolen instämmer i migrationsdomstolens bedömning att det särskilda beroendeförhållandet som funnits i hemlandet har brutits med anledning av föräldrarnas agerande. Ett beroendeförhållande verkar åt två håll. Föräldrarnas beslut att sända till släkt i Sverige och därmed leva åtskild från honom på obestämd tid talar emot att familjemedlemmarna svårligen har kunnat leva åtskilda och att det finns ett särskilt beroendeförhållande i utlänningslagens mening. Vid denna bedömning har även ålder beaktats. Eftersom kravet på ett särskilt beroendeförhållande mellan familjemedlemmarna inte är uppfyllt kan familjen inte beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen.

4.3. Synnerliga skäl för uppehållstillstånd – särskild anknytning

Härefter har Migrationsöverdomstolen att pröva frågan om det finns synnerliga skäl för att bevilja familjen uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen.

Huvudinriktningen i fråga om barn som kommer ensamma till Sverige är att barnet ska återförenas med föräldrarna i hemlandet. Vad som har anförts i målet ger enligt Migrationsöverdomstolens mening inte stöd för att familjens situation i Gaza är särskilt utsatt. Det har heller inte vad gäller

egen situation i Gaza framkommit att den är sådan att han inte kan återvända dit för att förena sig med sin familj. Det förhållandet att en verkställighet kan vara förenad med olägenheter för den enskilde innebär inte att ett frivilligt återvändande inte är praktiskt möjligt. Separationen inom familjen har vidare sin grund i familjens eget handlande. Det har alltså inte framkommit något hinder för familjemedlemmarna att återförenas i Gaza. som nu är 17 år har varit bosatt i Sverige i drygt två år. Han har varit utsatt för psykiska påfrestningar, men det har inte framkommit annat än att han har en fungerande situation i Sverige. Eftersom hans psykiska situation väsentligen är en följd av separationen från familjen kan det inte anses oförenligt med bästa att återvända till det område där familjen vistas för det fall han vill återförenas med sin familj.

Migrationsöverdomstolen anser därmed mot bakgrund av vad som har framkommit i målet, särskilt med beaktande av ålder, hans anknytning till Sverige och familjens situation i Gaza, att det vid en samlad bedömning inte föreligger sådana udda och ömmande omständigheter som utgör synnerliga skäl för att bevilja familjen uppehållstillstånd. Inte heller i övrigt finns förutsättningar för att bevilja familjen

uppehållstillstånd på grund av anknytning till
ska därför avslås.

Överklagandet

Domen får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

kammarrättsråd
ordförande

kammarrättsråd

kammarrättsråd
referent

kammarrättsfiskal
föredragande